

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE
DOMENIUL CONTABILITATE**

**CONTABILITATEA CREATIVĂ ÎN CONTEXTUL UNUI
MANAGEMENT PERFORMANT ÎN SISTEMUL BANCAR**

Coordonator de doctorat:

Prof.univ.dr. TODEA Nicolae

Doctorand,

GÎNȚA Anca Ioana

Alba Iulia, 2019

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

Cuprinsul tezei de doctorat	3
Introducere	7
Motivația alegerii temei	7
Actualitatea temei cercetării și stadiul cunoașterii în domeniul contabilității creative	9
Obiective și ipoteze de lucru urmărite în cercetare.....	10
Metodologia cercetării	11
Sinteza principalelor părți ale tezei de doctorat	12
Concluzii, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării.....	15
Concluzii generale	15
Contribuții proprii	19
Limitele cercetării	21
Perspective viitoare ale cercetării	22
Bibliografie	23

Cuvinte cheie: contabilitate creativă, imagine fidelă, fraudă, informație contabilă, utilizatorii informațiilor contabile, practicile contabilității creative, guvernanză corporativă, performanța entității economice, rotația firmelor de audit, convențiile de evitare a dublei impuneri, paradisul fiscal, bonitate, flux operational de creditare, decizie de finanțar.

Cuprinsul tezei de doctorat

Cuprinsul tezei de doctorat	3
Introducere	7
Motivația alegerii temei	7
Actualitatea temei cercetării și stadiul cunoașterii în domeniul contabilității creative	9
Obiective și ipoteze de lucru urmărite în cercetare.....	10
Metodologia cercetării	11
Sinteza principalelor părți ale tezei de doctorat	12
Concluzii, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării.....	15
Concluzii generale	15
Contribuții proprii	19
Limitele cercetării	21
Perspective viitoare ale cercetării	22
Bibliografie	23

CUPRINS

Lista Abrevierilor

Lista anexelor

INTRODUCERE

Motivația alegerii temei

Actualitatea temei cercetării și stadiul cunoașterii în domeniul contabilității creative

Obiective și ipoteze de lucru urmărite în cercetare

Metodologia de cercetare

CAPITOLUL 1 CONTABILITATEA CREATIVĂ VERSUS PRACTICI FRAUDULOASE ÎN CONTABILITATE

1.1 Considerente generale privind contabilitatea creativă

1.1.1. Noțiuni de bază privind conceptul de contabilitate creativă

1.1.2 Analiza relației existente între contabilitatea creativă și imaginea fidelă și respectiv a relației contabilității creative cu fraudă

1.1.3 Aspecte negative și aspecte pozitive ale contabilității creative

1.1.4 Factori care generează nevoia de a apela la contabilitatea creativă

1.2 Scurtă analiză mediului contabil din România prin prisma reglementărilor contabile și prin cea a profesiei de contabil

1.3 Impactul guvernantei corporative asupra contabilității creative

1.4 Metode de manifestare a creativității în contabilitate și efectul acestora la nivelul situațiilor contabile

1.4.1 Tipuri de practici de contabilitate creativă

1.4.2 Impactul tehnicilor de contabilitate creativă asupra bilanțului și a contului de profit pierdere

1.4.3 Practicile contabilității creative care vizează performanța unei societăți

1.4.4 Practicile contabilității creative care vizează poziția financiară a unei societăți

1.5 Rolul auditorilor financiari în controlul practicilor contabilității creative

1.5.1 Importanța rotației periodice a firmelor de audit în identificarea tehnicilor contabilității creative

1.5.2 Efectul rotației asupra obiectivității, independenței auditorilor și a opiniei de audit

1.5.3 Studiu empiric cu privire la rolul auditului în combaterea fenomenului de manipulare a informațiilor contabile prin intermediul contabilității creative

1.6 Analiza plății pe bază de acțiuni din punct de vedere al creativității contabile

CAPITOLUL 2 CREATIVITATEA CONTABILĂ ÎN CONVENȚIILE DE EVITARE A DUBLEI IMPUNERI ȘI ÎN PARADISURILE FISCALE

2.1 Convențiile de evitare a dublei impuneri

2.1.1 Concepte specifice convențiilor de evitare a dublei impuneri

2.1.2 Criteriile pe baza cărora se face impunerea

2.1.3 Clasificarea regulilor de impozitare a veniturilor și capitalului

2.2 Paradisul fiscal-un instrument al evaziunii fiscale internaționale pe cale legală

2.2.1 Conceptul de evaziune fiscală și motive ale apelării la evaziunea fiscală

- 2.2.2 Forme ale manifestării evaziunii fiscale din punct de vedere juridic și măsuri ce pot fi luate împotriva evaziunii fiscale la nivel internațional
- 2.2.3 Forme de manifestare ale evaziunii fiscale ilegale
- 2.3 Paradisurile fiscale și legăturile lor cu contabilitatea creativă
 - 2.3.1 Aspecte definitorii ale noțiunii de paradis fiscal
 - 2.3.2 Caracteristicile paradisurilor fiscale
 - 2.3.3 Clasificarea paradisurilor fiscale după regimul fiscal adoptat
 - 2.3.4 Tipuri de companii care funcționează în paradisuri fiscale
 - 2.3.5 Relația dintre paradisurile fiscale și creativitatea în contabilitate

CAPITOLUL 3 MANAGEMENTUL PERFORMANT ÎN SISTEMUL BANCAR ÎN CONDIȚIILE CREATIVITĂȚII ÎN CONTABILITATE

- 3.1 Conceptul de bonitate și modalități de evaluare a bonității
- 3.2 Legătura dintre bonitate și contabilitatea creativă
- 3.3 Importanța evaluării bonității în procesul de finanțare și în deciziile managementului din sistemul bancar
- 3.4 Metode de analiză și evaluare a bonității utilizate de băncile comerciale și implicațiile managementului din sistemul bancar în procesul de evaluare
 - 3.4.1 Bonitatea și criteriile de eligibilitate în analiza de creditare din sistemul bancar
 - 3.4.2 Verificarea criteriilor generale de eligibilitate
 - 3.4.3 Mecanismul de aprobare a creditelor și schema fluxului operational de creditare
 - 3.4.4 Începerea procesului de creditare
 - 3.4.5 Etapa analizării și evaluării unei entități economice în vederea luării deciziei de finanțare de către managementul din sistemul bancar
 - 3.4.6 Indicatorii financiari și analiza acestora pentru fundamentarea deciziei managementului cu privire la finanțarea entității analizate
 - 3.4.7 Exemplu practic de calcul al indicatorilor pentru o entitate economică care își desfășoară activitatea în domeniul comerțului
 - 3.4.8 Managementul relației dintre finanțator și o entitate economică finanțată care are expunere de credit în derulare
- 3.5 Semnale de alarmă date de informațiile contabile
 - 3.5.1 Evaluarea performanței managementului unei societăți dincolo de cifrele prezentate în raportările financiare
 - 3.5.2 Detectarea tehnicilor creative de contabilitate în procesul de analiză financiară în conformitate cu impactul pe care acestea îl au
 - 3.5.3 Cazuri clasice internaționale în care contabilitatea creativă a fost folosită pentru a induce în eroare bancherii și investitorii
 - 3.5.4 Dezastre din mediul bancar provocate de utilizarea contabilității creative
- 3.5 Instrumente de luptă împotriva contabilității creative
- 3.6 Studiu empiric cu privire la privind impactul utilizării contabilității creative asupra luării deciziei de finanțare a persoanelor implicate în fluxul de aprobare a creditelor din instituțiile financiare

CAPITOLUL 4 CONCLUZII, CONTRIBUȚII PROPRII LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

Bibliografie

Anexa 1 Chestionar privind rolul auditului în combaterea fenomenului de manipulare a informațiilor contabile prin intermediul contabilității creative

Anexa 2 Lista convențiilor încheiate între România și alte state pentru evitarea dublei impuneri actualizată de către ANAF la data de 09 mai 2018

Anexa 3 Topul paradisurilor fiscale întocmit de Bloomberg în 2018

Anexa 4 Harta paradisurilor fiscale

Anexa 5 Centralizator al tehnicilor contabilității creative cu impactul acestora la nivelul situațiilor financiare

Anexa 6 Chestionar privind impactul utilizării contabilității creative asupra luării deciziei de finanțare a persoanelor implicate în fluxul de aprobare a creditelor din instituțiile financiare

Anexa 7 Informații financiare și calcul de indicatori pe model bancar

Introducere

Motivația alegerii temei

Procesul globalizării dar mai ales complexitatea vieții economice contemporane sporește importanța informației privitor la luarea deciziilor. De-a lungul timpului, schimbări care au apărut la nivel legislativ în domeniul fiscalității, contabilității dar nu numai au dus la apariția unor metode de reprezentare a informațiilor economice ce reflectă mai mult sau mai puțin transparent situația de fapt a unei entități economice. Scopul unei entități economice ce beneficiază de resurse limitate și funcționează într-o economie concurențială este în realitate acela de a-și eficientiza activitatea; informațiile sunt principalul instrument de eficientizare, reprezentând cea mai bogată resursă a acestor timpuri.

Ideea de a reuși înțelegerea în profunzime a realității transpuse în situațiile financiare ale unei entități este un subiect de o importanță deosebită atât pentru entitatea economică cât și pentru partenerii sau instituțiile cu care aceasta intră în contact. Acesta este o idee de la care noi am pornit în realizarea acestei lucrări cu scopul de a face cunoscute diversele aspecte ale utilizării contabilității creative pornind de la metodele practicienilor care ne vor ajuta să identificăm ulterior mai ușor cazurile în care s-a apelat la „cosmetizarea” situațiilor financiare și ulterior abordând și motivația pentru care se apelează la aceste tehnici precum și implicațiile aplicării lor.

În opinia noastră, utilizarea contabilității creative este un rezultat al flexibilității permise de reglementările contabile actuale care, în situația în care sunt utilizate cu bună credință, ajută la redarea unei imagini fidele asupra situației financiare și a performanțelor companiilor.

Cercetarea științifică în acest domeniu al contabilității creative nu se află într-un stadiu de dezvoltare foarte avansat, subiectul fiind unul încă sensibil prin prisma conceptului de etică profesională. Abordarea din punct de vedere al evaluării bonității în cadrul procesului de analiză în vederea finanțării de către o instituție financiară este foarte puțin abordată, acesta fiind unul dintre motivele alegerii acestei teme.

Lucrarea de față nu dorește nici să susțină dar nici să combată utilizarea tehnicilor de contabilitate creativă, ceea ce ne dorim este să întocmim o cercetare amplă, care prin cele cinci capitole să dezvolte conceptul de contabilitate creativă prin prisma multiplelor abordări ale acestuia, să dezbată principalele direcții de dezvoltare și să prezinte la modul pragmatic implicațiile tehnicilor creative asupra deciziilor utilizatorilor informațiilor contabile, cu precădere a finanțatorilor în procesul de creditare.

Proiectul de cercetare analizează aspecte care influențează deciziile agenților economici și în mod special a utilizatorilor din sistemul financiar-bancar, aspecte care vizează cosmetizarea rezultatului în sensul maximizării lui atunci când scopul este de a atrage noi investitori sau dimpotrivă, în sensul minimizării atunci când interesul este să se plătească impozite mai mici.

Pentru cei care sunt împotriva ideii de utilizare a tehnicilor de contabilitate creativă, lucrarea de față poate servi drept un instrument ce prezintă pe larg tehnici de contabilitate creativă întâlnite frecvent cu ajutorul cărora utilizatorul poate depista mai ușor manipularile contabile și poate lua decizii în cunoștință de cauză; una dintre motivațiile care stau la baza acestei cercetări este dorința de a lărgi aria de cunoștințe a utilizatorilor informației contabile în ceea ce privește aceste tehnici, felul în care se pot depista și implicațiile acestora. O altă motivație de a alege această temă a fost dorința de a dezbate pe larg o serie de practici de acest gen fără a susține sau a combate uzitarea acestora.

De altfel, pentru cei care intenționează să „cosmetizeze” situațiile financiare, lucrarea de față pe lângă faptul că oferă o descriere a practicilor contabilității creative însoțită de exemple practice, precizează riscurile folosirii unor astfel de tehnici și consecințele acestora atât asupra entității cât și asupra celui care apelează la ele cu rea credință.

Abordarea din punctul de vedere al utilizatorilor informațiilor contabile din sistemul financiar-bancar și modul în care impactează tehnicile de contabilitate creativă decizia de finanțare a unui agent economic se află într-un stadiu puțin explorat în momentul de față, bibliografia disponibilă în acest sens fiind relativ restransă, acesta reprezentând unul dintre elementele de noutate aduse de cercetarea întreprinsă.

Într-un mediu economic guvernat de riscuri și incertitudini, un control adecvat al riscurilor este una din problemele stringente ce preocupă deopotrivă manageri, guverne, auditori, deținători de capital, contribuabili, institutii bancare, investitori și publicul în sens larg. Cunoașterea metodelor de a manipula informația- cel mai valoros bun pe care îl dețin societățile

în vremurile acestea- reprezintă un subiect de mare interes pentru toate categoriile de utilizatori ai informației contabile. În acest context descris mai sus se regăsește motivația alegerii temei tezei de doctorat cu titlu „*Contabilitatea creativă în contextul unui management performant în sistemul bancar*”. Rezultatele finale ale entităților economice au efecte asupra stării de sănătate a economiei românești și în mod particular a sistemului financiar-bancar.

Actualitatea temei cercetării și stadiul cunoașterii în domeniul contabilității creative

Având în vedere că în ultimele două decenii realitatea economică a fost zguduită de mai multe scandaluri financiare, publicațiile de specialitate încep să acorde mai multă importanță fenomenului de contabilitate creativă.

Conceptul de contabilitate creativă a apărut în anii '80 în Marea Britanie și făcea referire la artificii contabile folosite pentru a maximiza rezultatele și pentru a atrage investitori. Puțin a fost tratat subiectul la acea vreme, abordarea lui cu mai mare interes aparând abia după scandaluri financiare răsunătoare.

De cele mai multe ori este adusă în prim plan o viziune generală asupra contabilității creative și mai puțin este detaliat modul în care se poate înlătura acest fenomen de manipulare a cifrelor. În anii '90 încep să se scrie mai multe lucrări pe această temă. Analizând studiile și definițiile din aceasta perioadă observăm că autorii academici nu pun accentul pe aprecierea legalității sau ilegalității acestor practici contabile, focusul lor fiind pe tehnicile creative în sine.

Dupa anul 2000, faptul că a explodat tehnologia și scandalurile financiare răsunătoare ale unor companii de renume precum Enron, Parmalat, Tyco, etc au trezit interesul unor specialiști din domeniul contabilității cu privire la acest subiect. Totodată aceste scandaluri au scăzut încrederea în informațiile prezentate în situațiile financiare chiar și atunci când acestea erau auditate. Subiectul a devenit din ce în ce mai interesant, de la acele momente manipularea cifrelor contabile devenind un subiect de interes întrucât manipularea cifrelor devine o practică tot mai întâlnită.

În următorii ani literatura de specialitate ne prezintă noi perspective cu privire la contabilitatea creativă și anume că aceasta este rezultatul unor deficiențe ale cadrului legal contabil în plus față de lăcomia proprietarilor și a managerilor.

Dacă în literatura străină există o multitudine de lucrări pe această temă în literatura de specialitate din România abordarea este încă insuficientă. În ceea ce privește scrierile în care creativitatea contabilă este conectată cu fiscalitatea, există abordări atât la nivel național cât și internațional; dacă este vorba însă de conectarea cu domeniul financiar-bancar sau cu cel al auditului scrierile pe aceste teme sunt foarte puține.

Obiective și ipoteze de lucru urmărite în cercetare

Obiectivele acestei lucrări constau în:

- 1. Lucrarea de față dorește să dezvăluie beneficiile și riscurile pe care le implică utilizarea tehnicilor de contabilitate creativă;*
- 2. Punerea în lumină a cât mai multe laturi ale acestui subiect pentru ca cititorul să poată aprecia la modul obiectiv caracterul oportun, moralitatea, riscul sau legalitatea acestor practici;*
- 3. Analizarea legăturii dintre guvernanta corporativă și contabilitatea creativă;*
- 4. Concretizarea unui studiu util ce poate fi de folos în detectarea practicilor de contabilitate creativă;*
- 5. Abordarea detaliată a aspectelor legate de contabilitatea creativă prezentând factorii care duc la uzitarea metodelor de contabilitate creativă;*
- 6. Încadrarea creativității contabile în reglementările contabile și fiscale la nivel național;*
- 7. Identificarea tehnicilor de contabilitate creativă și a impactului acestora asupra bilanțului și a contului de profit și pierdere;*
- 8. Să facem distincția între ce este legal și ce nu, ce este fraudă și ce nu, ce este inovație și ce este manipulare;*
- 9. Propunerea unor metode de combatere a creativității contabile și a unor măsuri de detectare și de prevenire a practicilor care au ca scop manipularea și ascunderea unor adevăruri;*

- 10. Evaluarea impactului auditului asupra creativității contabile și asupra evaluării bonității în procesul de analiză financiară;*
- 11. Analizarea critică a impactului acestor tehnici ale contabilității creative asupra procesului de luare a deciziilor de către managementul din sistemul bancar;*
- 12. Obiectivele specifice ale studiului se referă la impactul problematicii contabilității creative asupra unei imagini fidele și asupra deciziilor luate în baza imaginii proiectate.*

În cadrul studiilor empirice am avut următoarele 2 obiective operaționale: evaluarea rolului auditului în combaterea fenomenului de manipulare a informațiilor contabile prin intermediul contabilității creative și evaluarea impactului utilizării contabilității creative asupra luării deciziei de finanțare a persoanelor implicate în fluxul de aprobare a creditelor din instituțiile financiare.

Ipotezele cercetării au fost următoarele:

***I1:** În combaterea fenomenului de manipulare a informațiilor contabile prin intermediul contabilității creative și în vederea asigurării unei imagini fidele este importantă rotația firmelor de audit atât din punctul de vedere al managerilor cât și a reprezentanților departamentului financiar și a auditorilor;*

***I2:** Impactul contabilității creative este unul semnificativ în procesul de analiză și de luare a deciziei de finanțare în fluxul de aprobare a creditelor din instituțiile financiare.*

În final dorim să evidențiem impactul acestor opțiuni contabile la nivelul evaluării riscului de finanțare prin prisma evaluării bonității și a performanței financiare a unei entități economice în vederea stabilirii eligibilității acestora pentru obținerea finanțării.

Metodologia cercetării

Ca și prim pas am procedat la *poziționarea în sfera cunoașterii* a problematicii abordate. Pornind de la aceasta idee, lucrarea de față se situează în sfera problematicii contabilității iar tema de cercetare este contabilitatea creativă, ca *instrument în abordarea entităților economice de către sistemul bancar*; tema se situează în aria generală de cercetare a contabilității creative

ca subdomeniu al contabilității particularizată în activitatea de evaluare a riscurilor implicate în luarea deciziilor instituțiilor financiar-bancare raportate la agenții economici.

Am urmărit să explicăm detaliat și aprofundat aspectele conceptuale dar și practice ale contabilității creative, încercând în același timp să oferim și previziuni legate de evoluția practicilor și reglementărilor în acest domeniu.

Acest demers științific *îmbină cercetarea calitativă cu cercetarea cantitativă* dacă facem referire la *metodologia și perspectiva de cercetare*. Perspectiva este de natură teoretică-descriptiv-conceptuală, dar și practică- exemplificări și practici în domeniu. Am analizat literatura de specialitate reprezentativă la nivel național și internațional prin metoda cercetării științifice fundamentale; printre metodele specifice cercetării fundamentale putem enumera: clasificarea, compararea și măsurarea caracteristicilor calitative și cantitative. Pentru realizarea lucrării de față s-au utilizat următoarele tipuri de surse de informare:

- surse tipărite –cărți de specialitate, articole publicate în reviste de specialitate, lucrări de referință, standarde internaționale de contabilitate și teze de doctorat;
- surse electronice de informare: jurnale, reviste și alte documente în format electronic.

Am adus de asemenea în lucrarea noastră mai multe exemple de notorietate de utilizare a contabilității creative în cadrul unor companii de nivel mondial dar și în cadrul unor instituții financiar-bancare care au produs un impact grav semnificativ.

Metoda de cercetare cantitativă utilizată pentru valida sau nu a ipotezele de lucru definite este cercetarea pe baza sondajului statistic prin intermediul chestionarului. Am aplicat două chestionare în cadrul cărora am utilizat doar întrebări cu răspuns de tip închis. Modul de prezentare al rezultatelor studiilor empirice derulate prin intermediul unor reprezentări grafice crește calitatea informațiilor obținute. În urma celor două studii, ambele ipoteze de lucru formulate au fost confirmate.

Sinteza principalelor părți ale tezei de doctorat

Am abordat în prima parte a acestei lucrări două subiecte importante care fac introducerea în teoria legată de tema tezei dar și prezentarea unor tehnici practice la modul general iar ulterior am dezvoltat ideea de contabilitate creativă în domeniul economic cu

implicații din punct de vedere fiscal; în cele din urmă am apelat la o abordare pragmatică a riscurilor și beneficiilor pe care contabilitatea creativă le aduce în mediul bancar în cadrul procesului de analiză de credit pentru luarea deciziei de finanțare de către managementul din cadrul instituției finanțatoare.

Primul capitol- Contabilitatea creativă versus practici frauduloase în contabilitate – dezvoltăm câteva *Considerente generale privind contabilitatea creativă*; această parte a cercetării are un caracter pregnant teoretic, în cadrul ei am prezentat conceptul de contabilitate creativă, de imagine fidelă și respectiv de fraudă precum și relația care există între acestea din urmă și contabilitatea creativă; am făcut o analiză a mediului contabil românesc actual și a nivelului la care se află reglementările contabile dar nu în cele din urmă am analizat profesia contabilă în acest context al contabilității creative și al impactului pe care îl are guvernanta corporativă asupra contabilității creative; am încercat să identificăm aspectele negative respectiv aspectele pozitive și beneficiile aduse de utilizarea contabilității creative.

Tot în cadrul acestui capitol am dezvoltat *metodele de manifestare a creativității în contabilitate și efectul acestora la nivelul situațiilor contabile*. Acest capitol are un caracter cu preponderență practic întrucât sunt prezentate tehnici propriu-zise de contabilitate creativă, impactul la nivelul bilanțului și a contului de profit și pierdere; din punct de vedere al impactului asupra bilanțului, tehnicile sunt analizate pe următoarele direcții: pe cea a activelor imobilizate, la nivel de active circulante, pe direcția capitalului propriu și din punct de vedere al datoriilor; la nivelul prezentării informațiilor, tehnicile creative sunt analizate din perspectiva efectului asupra rezultatului și al modificărilor la nivel de poziție bilanțieră. Contabilitatea creativă este strict legată de practica contabilă întrucât aceasta o inițiază, astfel abordarea din punct de vedere al practicii este cea mai relevantă.

Un alt subiect abordat-*rolul auditului financiar în controlul practicilor contabilității creative*- este în strânsă legătură cu aspectele practice ale noțiunii de creativitate contabilă; acesta este legat de limitarea utilizării acestor practici în detrimentul utilizatorilor informațiilor contabile și al redării unei imagini fidele a entității economice supuse auditării. Am subliniat importanța rotației firmelor de audit punând în lumină atât argumentele pro cât și contra rotației auditului, subliniind efectul acesteia asupra obiectivității, independenței auditorilor și a opiniei de audit. Pentru a determina rolul auditului în combaterea fenomenului de manipulare a

informațiilor contabile prin intermediul contabilității creative, am efectuat un studiu empiric pe bază de chestionar.

Pe parcursul **capitolului 2 intitulat *Creativitatea contabilă în convențiile de evitare a dublei impuneri și în paradisurile fiscale*** am dezvoltat diverse laturi ale creativității contabile și modalități de manifestare ale acesteia cum sunt de exemplu convențiile de evitare a dublei impuneri sau paradisurile fiscale; am delimitat evaziunea fiscală de contabilitatea creativă și am menționat care sunt metodele de a face evaziune dar măsurile de combatere ale acesteia, importanța identificării de către utilizatori a acestor practici și delimitarea între creativitate și ilegalitate, am pus accentul pe *modul în care pot fi depistate aceste tehnici* cu precădere de cei care analizează situațiile financiare cu scopul de a finanța o entitate economică în procesul de evaluare a bonității acesteia cât și pentru a putea privi dincolo de poza cifrelor reprezentată în raportările situațiilor financiare.

În **capitolul 3 intitulat *Managementul performant în sistemul bancar în condițiile creativității în contabilitate*** am dezvoltat conceptul de bonitate și modalitățile de evaluare a bonității, *legătura dintre bonitate și contabilitatea creativă*, importanța evaluării bonității în procesul de finanțare și în deciziile managementului din sistemul bancar, metode de analiză și evaluare a bonității utilizate de băncile comerciale și implicațiile managementului din sistemul bancar în procesul de evaluare. Am dorit să scoatem în evidență în cadrul acestui capitol care sunt *semnale de alarmă date de informațiile contabile* în evaluarea performanței managementului unei societăți dincolo de cifrele prezentate în raportările financiare.

Am adus în lumină *câteva cazuri de contabilitate creativă care au dus la dezastre* pentru entități economice, finanțatori și îndeosebi bănci dar și bănci care au recurs la asemenea metode iar în ultimă instanță *lecțiile dure învățate din consecințele acestor uzanțe* cu scopul de a servi drept exemple pentru cei care sunt de rea credință. Am dezvoltat în cadrul unui subcapitol modul în care putem lupta cu tehnicile contabilității creative și modul în care ele pot fi descoperite în procesul de analiză a informațiilor din raportările financiare pentru a oferi atât managementului cât și altor analiști financiari posibilitatea de a lua decizii bazate pe o imagine care reflectă cât mai fidel situația reală a entității analizate.

Pentru a evalua importanța acordată de managementul din cadrul instituțiilor de finanțare și al persoanelor implicate în procesul de analiza impactului creativității în contabilitate asupra deciziei de finanțare și a riscurilor implicate, *am efectuat un studiu empiric pe bază de chestionar*

cu privire la privind impactul utilizării contabilității creative asupra luării deciziei de finanțare a persoanelor implicate în fluxul de aprobare a creditelor din instituțiile financiare.

Concluzii, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării

Concluzii generale

Scopul acestui demers desfășurat în cadrul Școlii Doctorale de Contabilitate a fost cercetarea din perspectivă teoretică și aplicativă a influenței contabilității creative asupra deciziei de finanțare a unei societăți economice de către o entitate financiară. În urma finalizării acestei cercetări au rezultat două tipuri de concluzii: concluzii trase în urma efectuării studiului teoretic și concluzii obținute prin realizarea unor studii practice pe bază de chestionar.

Concluziile obținute din studiul teoretic

O primă concluzie: contabilitatea creativă reprezintă instrumentul creat în folosul managerilor; acesta este utilizat pentru promovarea și pentru susținerea imaginii societăților pe care aceștia o conduc și totodată cu scopul de a selecta informația în așa fel încât datele oferite să susțină interesul urmărit. Astfel, chiar dacă utilizarea tehnicilor contabilității creative nu este o opțiune ilegală, ea scoate la iveală faptul că, aflați sub presiune financiară, managerii caută soluții fără să își mai pună problema de a respecta standardele de etică. Însă adevărul pronunțat pe jumătate și minciuna ar putea fi susceptibile de posibile fraude.

Existența opțiunilor în contabilitate în virtutea libertății de apreciere și alegere dă voie managerilor societății ca, în funcție de unele interese urmărite sau chiar de înclinația spre optimism sau spre pesimism, acesta să fie tentat de transpunerea în contabilitate a unor inovații din punct de vedere juridic, financiar și economic pentru care din perspectiva normalizării nu s-au găsit încă soluții; astfel se pot crea unele ocazii pentru manifestarea subiectivismului și pentru contabilitatea creativă cu efect asupra modelării și cosmetizării rezultatului sau a conținutului situațiilor financiare.

Aceste procedee conțin o „doză” de creativitate contabilă și au un caracter subiectiv, ele schimbă conținutul conturilor însă sunt rezultatul unei opțiuni, alegerea fiind făcută dintre mai multe metode, fapt ce ne determină să afirmăm că se situează în aria reglementărilor contabile.

Dacă scopul contabilității creative se presupune a fi ameliorarea conturilor ori a imaginii pe care o dau acestea o dau entității economice prin oportunitatea creată în acest sens de carențele reglementării contabile, se poate considera că acest concept nu aduce nimic nou întrucât principiul opțiunilor există în contabilitate de mult timp.

Contabilitatea creativă este o practică legală, poate chiar fi și un instrument de reprezentare a imaginii fidele atunci când aceasta este folosită cu bună credință. Însa se poate demonstra că este mai aproape de fraudă, dacă flexibilitatea din norme este folosită în scopul obținerii unor avantaje. Frauda în schimb nu are nimic creativ, aceasta este ilegală. Tehnicile „ilegale” nu merită să fie amintite pentru că de cele mai multe ori astfel de mecanisme nu au nimic creativ însă cunoașterea lor este importantă pentru toți utilizatorii informației contabile. În cele mai multe cazuri în care contabilitatea creativă se manifestă, aplicarea unor politici contabile și alegerea opțiunii se află în limitele flexibilității regulilor și standardelor contabile.

Modul în care se aplică politicile contabile se bazează pe raționamentul profesional al celui care le aplică. În foarte multe cazuri judecata aceasta conduce la prejudicierea rezultatelor entităților și a poziției financiare raportate pentru acestea atunci când avem de-a face cu o aplicare agresivă a politicilor contabile care are ca rezultat o raportare frauduloasă.

Când practicile contabile depășesc anumite limite ale reglementărilor contabile, raportările financiare nu mai prezintă o imagine fidelă a rezultatului entității și a poziției financiare a acesteia. Pentru a hotărî dacă este vorba despre o raportare frauduloasă trebuie probată intenția. Ceea ce în prima fază reprezintă o adoptare agresivă de politici contabile se poate mai târziu transforma într-o raportare financiară frauduloasă în cazul în care această abordare se continuă pe o perioadă mai mare de timp și are ca scop sume semnificative. Totuși, nu întotdeauna este facilă identificarea punctului în care devine frauduloasă utilizarea contabilității creative.

Conceptul continental consideră contabilitatea creativă drept un impediment în redarea unei imagini fidele și reprezintă o practică de înșelătorie nedorită; conceptul anglo-saxon dovedește o anumită flexibilitate și consideră necesară manifestarea raționamentului profesional, a libertății alegerii, a judecății în scopul construirii și redării unei imagini fidele. Analizând cele două perspective diametral opuse putem separa ce este bun și ce este dăunător în contabilitatea creativă și putem înțelege de ce există opinii ale profesioniștilor atât de divergente.

În practică cele mai uzitate tehnici de contabilitate creativă sunt cele care au ca obiectiv „optimizarea rezultatului” – maximizarea sau minimizarea lui în funcție de context și interes. De

cele mai multe ori se tratează în cărțile de specialitate aspectul negativ al acestor tehnici care au devenit un fenomen complex cu efecte îngrijorătoare iar consecințele sunt negative pentru utilizatorii informațiilor contabile dar și pentru entitatea economică care urmează aceste modele. Deseori acest joc poate scăpa de sub control și poate ajunge dincolo de granița legalității, fapt care nu rămâne de obicei nedescoperit chiar dacă acest lucru se întâmplă cu întârziere. Sunt numeroase companiile care recompensează managerii prin compensații directe – salarii atractive și bonusuri – dar și indirecte – prestigiu ori promovări – toate acestea având la bază performanța financiară a societății.

Un alt aspect care trebuie avut în vedere în ceea ce privește utilizarea practicilor de contabilitate creativă îi vizează pe investitori- acestora le sunt furnizate informații eronate pe baza cărora decid să își investească banii. Piețele de capital de asemenea utilizează în vederea stabilirii prețului titlurilor informații financiare, investitorii se bazează pe acestea în decizia de cumpărare, de a vinde sau de a păstra titlurile. Eficiența acestei piețe depinde foarte mult de informațiile furnizate de către piețele de capital, însă dacă informațiile sunt incorecte, ca și consecință piețele nu vor putea stabili corect prețul titlurilor.

Cel mai frecvent motivația pentru care se recurge la astfel de practici este presiunea care poate fi din diverse direcții: statul, acționarii, finanțatorii, investitorii, etc. Statul este un actor important deoarece prin organismele de reglementare ale sale dezorientează entitățile cu schimbări legislative imprevedibile și cu o fiscalitate excesivă. Nu sunt puține modificările de ordin legislativ care au intrat în vigoare la câteva zile după publicarea lor; câteva exemple ar putea fi: lărgirea ariei de aplicare a cotei unice de 16%, majorarea TVA la 24%, diminuarea TVA la 19% pentru anumite categorii de produse, apariția unor contribuții suplimentare pentru persoanele fizice autorizate, etc. Presiunea poate veni de la investitori care acordă importanță rezultatului contabil și care încurajează indirect maximizarea acestuia dar și de la partenerii comerciali precum clienți și furnizori care sunt interesați ca partenerul lor să își protejeze afacerea și să nu se expună față de un partener în dificultate astfel că anumite probleme se încearcă să se mascheze pentru a asigura continuitatea unor parteneriate.

Nu sunt de neglijat nici presiunile venite din partea creditorilor financiari care sunt interesați de capacitatea companiei de a-și achita la timp împrumuturile și dobânzile tot din dorința de a-și proteja afacerea și de a nu se expune la pierderi față de un partener în dificultate.

Astfel, deseori motivația utilizării creativității contabile vine și din această sursă prin încercarea de a afișa un grad de îndatorare mai scăzut, o capitalizare și o profitabilitate mai bună.

O altă verigă slabă este inexactitatea și interpretabilitatea Standardelor Internaționale de Raportare care duce la manifestarea creativității contabile și suprapunerea normelor de contabilitate cu cele de fiscalitate. În ciuda unui progres indiscutabil al reglementărilor contabile autohtone, mai sunt multe aspecte de perfecționat.

Unul dintre obiectivele lucrării de față a fost să trateze riscurile asociate practicilor de contabilitate creativă, să analizeze motivațiile care stau la baza utilizării acestor practici și să facă distincția dintre între ce este legal și ce nu, ce este fraudă și ce nu, ce este inovație și ce este manipulare. Considerăm că ne-am îndeplinit obiectivul prin tratarea unor aspecte negative care țin de contabilitatea creativă, prin aducerea în dezbatere a unor tehnici creative întâlnite în situațiile financiare, prin diferențierea între creativitate și fraudă, prin detalierea unor consecințe pe care aceste practici îl au asupra utilizatorilor informației contabile dar nu în ultimul rând prin evidențierea unor motive care sunt în spatele utilizării acestora.

Un alt obiectiv a fost să scoatem în evidență deficiențele sistemelor de guvernare corporativă cu impact asupra lipsei de transparență și control în ceea ce privește întocmirea situațiilor financiare; este important de înțeles că apariția contabilității creative s-a produs pe fondul unei slabe guvernări corporative.

Concluzii și recomandări aferente studiilor de caz

În urma primului studiu empiric se confirmă ipoteza de la care am pornit și anume că atât auditorii cât și managerii și reprezentanții departamentului financiar consideră rotația periodică a firmei de audit un lucru benefic pentru menținerea obiectivității opiniei de audit și a auditorului, 51,09% dintre respondenți având o opinie favorabilă rotației firmei de audit.

În urma celui de-al doilea studiu empiric se confirmă ipoteza de la care am pornit conform căreia tehnicile contabilității creative au un impact semnificativ asupra procesului de finanțare și al deciziei rezultate în urma acestui proces, 95% dintre respondenți considerând că impactul este unul ridicat sau mediu.

Impactul tehnicilor creative fiind unul considerabil, este important atât pentru finanțatori cât și pentru alte categorii de utilizatori să cunoască aceste tehnici și motivele pentru care se apelează la ele astfel încât să le poată identifica mai ușor și să poată lua decizii bazate pe o imagine fidelă a realității economice a entităților în discuție. Odată cunoscute și înțelese

motivațiile de la care se pornește în utilizarea acestora, următorul pas este să fie înțeles modul în care se poate lupta cu aceste tehnici atunci când scopul lor este să ne inducă în eroare. Acest lucru a fost evidențiat într-un subcapitol separat unde am scos în evidență și importanța auditorilor în depistarea și mitigarea acestor riscuri implicate de contabilitatea creativă.

Contribuții proprii

Contribuțiile proprii în domeniul cercetării teoretice țin de caracterul inovativ al abordării interdisciplinare a tematicii studiate - contabilitatea creativă și opțiunile contabile analizate din perspectivă contabilă și legislativă, fraudă analizată din perspectivă fiscală și legislativă, tehnicile contabilității creative analizate din perspectiva analizei financiare și a analizei de risc de credit. Această abordare o considerăm inovativă deoarece studiile anterioare au vizat o abordare mai mult teoretică din punct de vedere legislativ și fiscal al legăturii subiectului cu evaziunea fiscală.

Contribuția personală are legătură atât cu zona contabilității cât și cu cea de analiză financiară și de risc de credit. Din punct de vedere contabil, am creat un studiu centralizat al tehnicilor de contabilitate creativă iar din punct de vedere al riscului de credit am evidențiat modul în care sunt influențati indicatorii financiari în baza cărora se emite decizia de finanțare de către aceste tehnici.

Pe scurt, contribuțiile proprii constau în:

- analiza literaturii de specialitate;
- analiza dintr-o altă perspectivă a conceptului de contabilitate creativă;
- prezentarea istoricului acestui fenomen al creativității în contabilitate;
- prezentarea stadiului actual al cercetării în domeniul contabilității creative și evidențierea lipsei de suficiență în tratarea acestui subiect
- prezentarea comparativă a diferitelor perspective din care subiectul creativității contabile a fost abordat de-a lungul timpului;
- analiza relației dintre contabilitatea creativă și redarea unei imagini fidele;
- evidențierea aspectelor pozitive și a celor negative ale contabilității creative;
- identificarea mai multor factori care determină manifestarea creativității contabile;
- sublinierea riscurilor și beneficiilor utilizării contabilității creative;

- sublinierea motivațiilor care stau la baza utilizării tehnicilor contabilității creative pentru diferitele categorii de utilizatori ai informației contabile;
- sublinierea impactului guvernantei corporative asupra contabilității creative;
- prezentarea unor delimitări conceptuale cu privire la noțiunea de fraudă;
- delimitarea conceptului de contabilitate creativă de cel de fraudă;
- trasarea unor limite dincolo de care contabilitatea creativă poate fi considerată fraudă;
- prezentarea diverselor forme de manifestare a evaziunii fiscale;
- analizarea tehnicilor contabilității creative din perspectiva analizei financiare și a analizei de risc de credit;
- abordarea creativității contabile la nivel global manifestată prin paradisurile fiscale și prin convențiile de evitare a dublei impuneri;
- prezentarea detaliată a tehnicilor de contabilitate creativă cu impactul fiecărei tehnici asupra raportărilor financiare și asupra indicatorilor de performanță financiară și de evaluare a bonității;
- prezentarea centralizată a tehnicilor care au impact asupra bilanțului și a celor care au impact asupra contului de profit și pierdere;
- crearea unei centralizări a metodelor prin care se pot identifica tehnicile contabilității creative de către auditori, analiști financiari sau alte părți interesate;
- evidențierea rolului pe care îl are rotația firmelor de audit în menținerea obiectivității, independenței auditorilor și a opiniei de audit;
- analiza rolului pe care îl are auditul în identificarea și combaterea efectelor negative ale contabilității creative;
- sublinierea prin studiul empiric desfășurat al importanței pe care o are rotația firmelor de audit asupra obiectivității, independenței auditorilor și a opiniei de audit.

Elementele de originalitate sunt legate de:

- perspectiva din care subiectul contabilității creative a fost abordat și anume prin prisma impactului pe care aceasta îl are asupra deciziilor managerilor din instituțiile bancare cu privire la finanțarea entităților economice analizate;
- conectarea interdisciplinară a contabilității cu domeniul fiscalității, cu analiza financiară și cu analiza de risc de credit;

- abordarea creativității contabile la nivel de entitate economică dar și la nivel de mediu economic global prin prisma paradisului fiscal și al convenției de evitare a dublei impunerii;
- abordarea din punct de vedere al managementului din instituțiile bancare a tehnicilor contabilității creative și al importanței acestora în deciziile bancii legate de agenții economici;
- evaluarea de către manageri, finanțisti și auditori cu ajutorul unui studiu empiric, al importanței rotației firmelor de audit;

Limitele cercetării

Este imposibil de realizat un studiu, oricât ar fi de bine fundamentat științific, fără fi limitat în obținerea rezultatelor în urma cercetării. Nici lucrarea de față nu face excepție de la aceasta regulă, cercetările empirice realizate au suferit limitări legate de forma dar și limitări care țin de organizare.

Printre limitele legate de formă menționăm:

- caracterul interdisciplinar al subiectelor abordate care țin de domeniul contabilității, de cel al fiscalității sau al analizei financiare; această interconectare pe tematica contabilității creative și a deciziilor de management în cadrul sistemul bancar nu este suficient tratată în mediul de cercetare;
- existența unor lacune în literatura de specialitate în ceea ce privește impactul tehnicilor contabilității creative asupra deciziilor de management a persoanelor implicate în procesul de finanțare din sistemul bancar;
- lipsa de suficiență a abordărilor cu privire la necesitatea rotației firmelor de audit în lupta împotriva efectelor nedorite ale creativității contabile;
- natura efemeră a acestor studii prin prisma schimbărilor permanente ale normelor contabile, de analiză financiară în vederea evaluării bonității cu scopul finanțării, evoluția într-un ritm alert a organigramelor companiilor și a instituțiilor financiar bancare care implică schimbări la nivel de atribuții și abilitate de a lua decizii;
- limitări care țin de timpul necesar completării răspunsurilor: am optat pentru întrebări formulate cât mai succint și variante de răspuns foarte scurte astfel încât să nu descurajăm completarea chestionarelor.

Printre limitările de natură organizatorică menționăm:

- nevoia de a aloca un timp mai îndelungat desfășurării acestor studii empirice;
- transmiterea cu o frecvență mai ridicată a mesajelor de reamintire cu privire la completarea chestionarelor online ar fi generat o rată mai mare de raspuns pe cale electronică și în acest mod prelucrarea datelor ar fi fost mai facilă;
- posibilitatea de a ne deplasa fizic la mai multe societăți și instituții financiare ne-ar fi generat o rată de răspuns mai ridicată.

Perspective viitoare ale cercetării

Aceste limite ale prezentei cercetări oferă *perspectivele unor cercetări viitoare* pe tema contabilității creative și a impactului pe care aceasta îl are asupra deciziilor managerilor din cadrul instituțiilor bancare relativ la o entitate economică analizată. Viitoarele cercetări ar putea avea în vedere:

- tipul instituției finanțatoare care face analiza financiară în vederea luării deciziei de finanțare;
- identificarea tehnicilor care au fost descoperite în cadrul procesului de analiză a bonității cu impactul acestor tehnici asupra indicatorilor de bonitate și implicit asupra deciziei de finanțare;
- crearea unei baze de raportare a entităților care au utilizat tehnici contabile frauduloase;
- limitarea opțiunilor contabile sau dezvoltarea pe larg a condițiilor de aplicare a fiecărei opțiuni disponibile în tratarea unei anumite problematici.

Bibliografie

Cărți de specialitate

1. Achim Monica V., *Analiză economică financiară*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2009;
2. Albrecht, S., Stice, E. and Stice, J. (2008), *Financial Accounting*, Tenth Edition, Thomson South-Western, USA;
3. Albrecht, W. Steve, Conan C. Albrecht, Chad O. Albrecht, and Mark Zimbelman, *Fraud Examination*, 3rd ed. Mason, OH: South-Western Cengage Learning, 2009;
4. Alexander, D. and Archer, S. (2001), *European Accounting Guide*, Aspen;
5. Altman Edward, Edith Hotchkiss, *Corporate Financial Distress and Banckruptcy Predict and avoid banckruptcy, analye and invest in distressed debt*, 3-dr Edition, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2006;
6. Amat O., Blake J., Oliveras E., *The struggle against creative accounting: is „true and fair view” part of theproblem or part of the solution?*, UPF Economics Working Paper, 1999;
7. Amat, O., and Gowthorpe, C. Creative Accounting: Nature, Incidence and Ethical Issues *Journal of Economic Literature*. 2004;
8. Amor, K., Warner, A., *Uncovering Creative Accounting*, Financial Times Prentice Hall, London, 2003;
9. Anthony, R., Hawkins, D. and Merchant, K. (2007), *Accounting: Text and Cases*, Twelfth Edition, McGraw-Hill International Edition, USA;
10. Bărbuță Mișu Nicoleta, *Finanțarea și performanța entității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009;
11. Bica, Ioan, *Bonitatea clienților și implicațiile ei în procesul creditării*, 2009, PhD Thesis;
12. Bran, Paul, *Relații financiar -bancare ale societăților comerciale*, Ed. Tribuna Economică, Colecția Ghid Personal, București, 1994;
13. Briciu S., *Contabilitatea managerială. Aspecte teoretice și practice*, Editura Economică, București, 2006;
14. Briciu S., *Contabilitatea societăților financiar-bancare*, Editura Argus Bucuresti 1999;

15. Briciu S., Tabăță N., *Actualități și perspective în contabilitatea și controlul de gestiune*, Editura Tipo Moldova, Iasi, 2012;
16. Briciu S., *Contabilitatea și controlul de gestiune. Instrumente pentru evaluarea performanței entității*, Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2010;
17. Bromwich, M. and Hopwood, A. G. (Eds.) (1992), *Accounting and the Law*, Prentice Hall, London;
18. Bungeț O., *Contabilitatea românească între reformă și convergență*, ed. Economică, București, 2005;
19. Burrell, G. and Morgan, G. (1976), *Sociological paradigms and organizational analysis*, Heinemann, London;
20. Calu, D.A. (2005), *Istorie și dezvoltare privind contabilitatea din România*, Editura Economică, București;
21. Capron Michel în lucrarea *Contabilitatea în perspectivă*, Editura Humanitas, București, 1994, pag. 153;
22. Chelcea, S., „*Metodologia cercetării sociologice, metode cantitative și calitative*”, Editura Economică, Ediția a III-a, București, 2007;
23. Coffee, John C., Jr. Gatekeeper, *Failure and Reform: The Challenge of Fashioning Relevant Reforms*, Oxford: Oxford University Press, 2006;
24. Cristea, Ș. M., *Armonizarea contabilă internațională și practicile contabile naționale*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2007;
25. Davila, A., G. Foster, *Management accounting systems adoption decisions: Evidence and performance implications from early-stage/startup companies. The Accounting Review* (October): 1039-1068, 2005;
26. Dechow P., Sloan R., Sweeney A., *Detecting earnings management*, *The Accounting Review*, 70, 1995, pag. 193-225;
27. Delesalle, F.E. and Delesalle, E. (2003), *Contabilitatea și cele zece porunci*, Editura Economică, București;
28. Diamond, W. and Diamond, D. (2003), *Tax Havens of the World*, Matthew Bender & Co., Lexis Nexis;
29. Dobroțeanu L., Dobroțeanu C.L., *Audit – concepte și practici: abordare națională și internațională*, Editura Economică, București, 2002, pag. 182;

30. Dobroțeanu C., Răileanu A, Dobroțeanu L, *Trinomul audit extern -comitet de audit-audit intern în contextul reglementărilor privind guvernarea corporativă*, Audit financiar, nr 4, 2011;
31. Dobroteanu, L. (2001), Factori de influență privind normalizarea contabilă în România, Revista Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2, Editura CECCAR, București;
32. Dobroțeanu L., Dobroțeanu C.L., *Audit – concepte și practici: abordare națională și internațională*, Editura Economică, București, 2002, pag. 182;
33. Dumitrescu A.S, *Contabilitate creativa. De la idee la bani cu exemple practice*, Editura Economică, 2014;
34. Fisher, I. (1930), *The Theory of Interest*, Macmillan, New York;
35. Foucault, M. (1991), Governmentality, in Burchell, G., Gordon, C. and Miller, P. (Eds.), *The Foucault Effect: Studies in Governmentality*, Chicago University Press, Chicago, IL., pp. 87-104;
36. Freedman, J. and Power, M. (Eds.) (1992), *Law and Accountancy: Conflict and Cooperation in the 1990s*. Paul Chapman, London;
37. Feleagă, N., *Sisteme contabile comparate*, Editura Economică, București, 1995;
38. Feleagă, N., Malciu L., *Politici și opțiuni contabile (Fair accounting versus Bad Accounting)*, Editura Economică, București, 2002, pag. 389;
39. Feleagă L., Feleagă N., *Contabilitate financiară, o abordare europeană și internațională* vol 1, Editura Infomega 2005;
40. Gielen and Hegarty (2007), *An Accounting and Taxation Conundrum: The Relationship between Corporate Income Tax Accounting and Financial Accounting: A Pan-European Perspective in the Context of Adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS)*, World Bank, Washington, USA;
41. Glynn, P., Kobryn, S.J. and Naim, M. (1997), *The globalization of corruption*, in Elliot, K.A. (Ed.), *Corruption and the global economy*, International Institute for Economics, Washington DC;
42. Groșanu A., *Contabilitate creativă*, Editura ASE București, 2013;
43. Gouthière Bruno, *Les impôts dans les affaires internationales*, 7-e edition, Edition Francis Lefebvre, 2007;

44. Ionașcu, I. (2003), *Dinamica doctrinelor contabile contemporane*, Editura Economică, București;
45. I.S. McCarthy, *Hosting Offshore Banks: Benefits and Costs*, IMF Working Paper No. 32, Washington, FMI, May 1979;
46. IFAC (2009), *Manual de standarde internaționale de audit și control de calitate – Audit financiar 2009*, Coeditare CAFR -Irecson, București;
47. Jones, M., *Creative accounting, Fraud and International Accounting Scandals*, 2011;
48. King, T.A. (2006), *More Than a Numbers Game. A Brief History of Accounting*, John Wiley & Sons;
49. Lang, M. and Lundholm, R., *Voluntary Disclosure and Equity Offerings: Reducing Information Asymmetry or Hying The Stock?*, Contemporary Accounting Research, Volume 17, Number 4, 2000, pag. 623-662;
50. Lee G.A., *Modern financial accounting*, Walton and Thames, Survey, 1981, pag. 270;
51. Malciu L., *Contabilitate creativă*, Editura Economică, București, 1999, pag. 16-17;
52. Malciu L., Feleagă N., *Contabilitate financiară: o abordare europeană și internațională*, vol. I, Editura Infomega, București, 2005, pag. 335;
53. *Manual de standarde internaționale de audit și control de calitate. Audit financiar 2009*, Editura Irecson, București, 2009, pag. 18;
54. Mățiș, D., *The Romanian Accounting Between The International Standards and European Directives*, în volumul Conferinței-The Impact Of European Intergartion On The National Economy, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2005, pag. 25-34;
55. Mățiș, D., *Reforma contabil în România*, în volumul Conferința- Contabilitatea Mileniului III, Editura Sincron, Cluj-Napoca, 2003;
56. Mățiș, D. & Pop A. și alții, *Contabilitate financiară*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2007;
57. Mărgulescu D., *Analiza economico-financiară a entității*, Editura Tribuna Economică, București, 1994;
58. Mc Barnet D., *“Transnational transactions: legal work, cross-border, commerce and global regulation, humanities, social sciences and law”*, Legal Strategies, part 2, 2010, pg 396-386;

59. McBarnet, D. and Whelan, C. (1992), *The Elusive Spirit of the Law: Formalism and the Struggle for Legal Control*, in J. Freedman and M. Power (Eds.) (1992), pp. 80–105;
60. M. Omurgonulsen si U. Omurgonulsen „*Critical thinking about creative accounting in the face of a recent scandal in the Turkis banking sector*”, „Critical Perspectives on Accounting” vol 2, 2009, pg. 651-673;
61. Muller,V.O. *Situațiile financiare consolidate dezvoltări și aprofundări la nivel internațional, european și național*, Alma Mater, Cluj-Napoca, 2010;
62. Mulford Ch., Comiskey E., *The financial numbers game: detecting creative accounting practices*, Wiley, New York, 2002;
63. Naser K., *Creative accounting: its nature and use*, Editura Prentice Hall International, Londra,1993, pag. 9;
64. Neag, R., *The Reform of Romanian Accounting-A Present Reality, National and Regional Economics VII*, Technical University of Košice - Faculty of Economics, 2008, p.764-767;
65. Neag, R., *Reforma contabilității românești între modelele francez și anglo-saxon*, Editura Economică, București, 2000;
66. Niculescu M., Lavalette G., *Strategii de creștere*, Editura Economică, București, 1999;
67. Nobes, C., 1993, *The True and Fair View Requirement: Impact on and of the Fourth Directive*, Accounting and Business Research, vol 24, no 93, pg 35-48;
68. Naser K., *Creative accounting: its nature and use*, Editura Prentice Hall International, Londra,1993, pag. 9;
69. Păvăloaia Willi, Paraschivescu M.D., Olaru G.D., Florin Radu, *Analiză financiară. Studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2006;
70. Petrescu Silvia, *Analiză și diagnostic financiar-contabil*, Editura CECCAR, București, 2010;
71. Popa Adriana Florina, *Contabilitatea și fiscalitatea rezultatului entității*, Editura CECCAR, București, 2011;
72. Raimbourg Philippe, Boizard Martine, *Ingenierie financière, fiscalité et juridique*, ed. Dalloz, Paris, 2009;
73. Răileanu V., Răileanu A.S., *Abordări contabile și fiscale privind impozitele și taxele*, editura Economică, București, 2009;

74. Roberts, C., Weetman, P. and Gordon, P. (2008), *International Corporate Reporting: A Comparative Approach*, Prentice Hall, Harlow;
75. Rusu, D., *Bazele Contabilității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
76. Ryan, B., Scapens, R.W. and Theobald, M. (2002), *Research Method & Methodology in Finance & Accounting*, 2nd Edition, Thomson, London;
77. Schiff, D., *The Dangers of Creative Accounting*, Connecticut, 1998;
78. Sen D., Inanga E, *Creative Accounting In Bangladesh and Global Perspectives*, The Association of Accountancy Bodies in West Africa Journal, 1, 2009, pag. 27-42;
79. Stolowy H., *Comptabilite creative, Encyclopedie de Comptabilite, Gestion et Audit*, Editura Economica, Paris, 2000;
80. Shah A.K., *Exploring the influences and constraints on creative accounting in The United Kingdom*, European Accounting Review, vol. 7, No. 1, 1988, pag. 83-104;
81. Smith T., *Accounting for Growth: Stripping the Camouflage from Company Accounts*, Century Business Publications, Londra, 1992;
82. Spătaru Liviu, *Analiza economico-financiară, instrument al managementului entităților*, Editura Economică, București, 2004;
83. Stanton, P., Stanton, J. and Pires, G., *Impression of an annual report: an experimental study*, Corporate Communications: An International Journal, Volume 9, Number 1, 2004;
84. Stolowy H., *Comptabilite creative*, Encyclopedie de Comptabilite, Gestion et Audit, Editura Economica, Paris, 2000, pag. 157-178;
85. Todea Nicolae, *Situațiile financiare ale agenților economici*, Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2004;
86. Todea Nicolae, Cenar Iuliana, Deaconu Sorin, *Contabilitatea întreprinderilor nonfinanciare*, Editura Aeternitas, 2005;
87. Todea Nicolae, Briciu Sorin, Burja Vasile, Cenar Iuliana, Deaconu Sorin, Teiușan Ciprian, *Contabilitate financiară, de gestiune și analiză economico-financiară*, Editura Aeternitas, 2006;
88. Todea Nicolae, *Teorie contabilă și raportare financiară*, Editura Aeternitas, 2009;
89. Trotman M., *Comptabilite britannique, mod d'emploi*, Editura Economica, Paris, 1993;
90. Vâlceanu Gheorghe, Robu Vasile, Georgescu Nicolae, *Analiză economico-financiară*, ediția a II-a, Editura Economică, București, 2005;

91. Walton, P. and Aerts, W. (2006), *Global Financial Accounting and Reporting: Principles and Analysis*, Thomson Learning, UK.

Articole de specialitate

92. Aisbitt, S., 2002, *Tax and accounting rules: some recent developments*, European Business Review, vol. 14, pp. 92-97;
93. Albu, C., Albu, N. and Alexander, D., 2009, *The true and fair view concept in Romania: a case study of concept transferability*. Congres AFC (Association Francophone de la Comptabilité), Univ. Strasbourg, France, 27-29 Mai 2009, Conference Proceedings BDI;
94. Anderson, S. and Cuccia, A., 2000, *A Closer Examination of the Economic Incentives Created by Tax Return Preparer Penalties*, Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, vol. 22, no. 1, pp. 56-77;
95. Armeanu Ș.D., Vintilă G., Moscalu M., Filipescu M.O., *Utilizarea tehnicilor de analiză cantitativă a datelor pentru estimarea riscului de faliment al corporațiilor*, în *Economie teoretică și aplicată*, vol. XIX (2012), nr. 1 (566), pp. 86-102;
96. Badertscher, B., Phillips, J., Pincus, M. and Rego, S., 2009, *Earnings management strategies: to conform or not to conform*, The Accounting Review, no. 84, pp. 63–98;
97. Ball, R. and Shivakumar, L., 2005, *Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness*, Journal of Accounting and Economics, vol. 39, pp. 83–128;
98. Basu, S., 1997, *The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings*, Journal of Accounting and Economics, vol. 24, pp. 3–37;
99. Beattie V., Brown S., Ewers D., John B., Manson S., Thomas D., Turner M., *Extraordinary Items and Income Smoothing: A Positive Accounting Approach*, Journal of Business Finance and Accounting, Volume 21, Number 6, 1994, pag. 791-811;
100. Berinde S.R., Răchișan P.R., Groșanu A., *Qualitative study regarding the relationship between corporate governance and creative accounting*, *Analele Universității din Oradea – Științe Economice*, 1(2), 2012, pag. 668-673;

101. Benston G. J., Hartgraves A.L., *Enron: What Happened and What We Can Learn from It*, Journal of Accounting and Public Policy, Elsevier Science Ltd., SUA, 2002, pag. 1-15;
102. Bhasin, M.L., 2013. *Corporate governance and forensic accountant: an exploratory study*, Journal of Accounting, Business and Management, October, 20(2), 55-75;
103. Bhasin, M.L., 2016, *Strengthening Corporate Governance through an Audit Committee: An Empirical Study*, Wulfenia Journal, 23(2), February, 2-27;
104. Bhasin, M.L., 2016. *Creative Accounting Practices: An experience of a Developing Economy*, International Journal of Management, Social Sciences Research, 5(4), 7-16;
105. Blake, J., Akerfeldt, K., Fortes, H. and Gowthorpe, C., 1997, *The Relationship between tax and accounting rules – The Swedish Case*, European Business Review, vol. 97, no. 2, pp. 85-91;
106. Booijink L., Weyzig F., *Identifying tax heavens and offshore finance centers*, Centre for Research on Multinational Corporations, 2007;
107. Briciu S., Sas F., *The Crisis And The Cost Management*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, Facultatea de Științe, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, vol. 1(11), 2009;
108. Briciu S., Iuga I., Socol A., *The market risk management in the romanian banks*, 6th International Economic Conference – IECS 2009 "Industrial revolutions, from the globalization and post-globalization perspective, ISSN – 1582 – 5450, 2009;
109. Broadbent J. and Laughlin, R., 2005, *Organizational and accounting change, theoretical and empirical reflections and thoughts on a future research agenda*, Journal of Accounting and Organizational Change, vol. 1, pp. 7-26;
110. Brown P.R., *Earnings management: A subtle (and troublesome) twist to earnings qualite*, Journal of Financial Statement Analyses, 1999, vol.4, nr.2, pag. 61-63;
111. Bryant-Kutcher, L., Guenther, D. and Jones, D., 2009, *Earnings persistence and the value of changes in firms' effective tax rates*, University of Oregon working paper;
112. Burlaud Alain, *Auditorul și problema continuității activității pe perioada crizei economice*, în Audit Financiar, anul VII, nr. 7/2009;
113. Burgstahler D., Dichev I., *Earnings Management to Avoid Earnings Decreases and Losses*, Journal of Accounting and Economics, 24, 1997, pag. 99-126;

114. Burgsthaler, D., Elliott, W.B. and Hanlon, M., 2002, *How Firms Avoid Losses: Evidence of Use of the Net Deferred Tax Asset Account*, Working Paper, available on: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=355780;
115. Chao, C., Kelsey, R., Horng, S. and Chiu, C., 2004, *Evidence of Earnings Management from the Measurement of Deferred Tax Allowance Account*, *The Engineering Economist*, vol. 49, pp. 63–93;
116. Chi, W. and Wang, C., 2010, *Accounting conservatism in a setting of Information Asymmetry between majority and minority shareholders*, *The International Journal of Accounting*, vol. 45, pp. 465-489;
117. Christensen, J., 2011, *The looting continues: tax havens and corruption*, *Critical perspectives on international business*, vol. 7 issue 2, pp.177-196;
118. Comiskey E., *Creative Cash Flow Reporting: Uncovering Sustainable Financial Performance*, John Wiley and Sons Inc., New Jersey, 2005;
119. Compin, F. (2008), *The role of accounting in money laundering and money dirtying*, *Critical Perspectives on Accounting*, vol.19, pp. 591–602;
120. Cook, K., Huston, R. and Omer, T., 2008, *Earnings management through effective tax rates: the effects of tax planning investment and the Sarbanes-Oxley Act of 2002*, *Contemporary Accounting Research*, no. 25, 447-471;
121. Coppens, L. and Peek, E., 2005, *An analysis of earnings management by European private firms*, *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 14, pp. 1–17;
122. Coteleş, D. and Megan, O., 2007, *The Romanian accounting information under the pressure of providers and users*, *Annals of the University of Petroşani, Economics*, no.7, pp. 83-92;
123. Davila, A., G. Foster, *Management accounting systems adoption decisions: Evidence and performance implications from early-stage/startup companies*. *The Accounting Review* (October): 1039-1068, 2005;
124. Dahi, D., *Managerial turnover and successor accounting discretion: bank loan loss provisions after resignation, retirement, or death*, *Research in Accounting Regulation*, 1996, 10: 95-110;
125. Dechow P., Sloan R., Sweeney A., *Detecting earnings management*, *The Accounting Review*, 70, 1995, pag. 193-225;

126. Dechow, P., Ge, W. and Schrand, C., 2010, *Understanding earnings quality: a review of the proxies, their determinants and their consequences*, Journal of Accounting and Economics, this issue, doi:10.1016/j.jacceco.2010.09.001;
127. Desai, M., 2009, *Earnings Management, Corporate Tax Shelters, and Book–Tax Alignment*, National Tax Journal, vol. LXII, no. 1, pp. 169-186;
128. Desai, M., 2005, *The degradation of reported corporate profits*, Journal of Economic Perspectives, no. 19, pp. 171-192;
129. Dhaliwal, D., Krull, L. and Zhen, O., 2007, *Did the 2003 Tax Act reduce the cost of equity capital?*, Journal of Accounting and Economics, vol. 43, pp. 121–150;
130. Dobroteanu, L., *Elemente de noutate contabilă în România postdecembristă*, Revista Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 12, Editura CECCAR, București, 2001;
131. Dobroțeanu C.I., Dobroțeanu L., Răileanu A., 2009, *A comparative study of corporate governance frameworks in US, United Kingdom and Romania*, Analele Universității Oradea, Seria științe Economice;
132. Dykxhoorn, H. and Sinning, E., 2010, *A review and analysis of international accounting research in JIAAT: 2002-2010*, JIAAT, vol. 19, issue 2, pp. 137-153;
133. Eichner, T. and Runkel, M., 2011, *Corporate Income Taxation of Multinationals in a general Equilibrium Model*, Journal of Public Economics, vol. 95, issues 7-8, pp. 723-733;
134. Eilfsen, Aa., 1996, *The relationship between accounting and taxation in Norway*, European Accounting Review, vol. 5, Supplement, pp. 835-844;
135. Epstein B.J. and Jermakowicz E.K., 2007, *International standards for small and medium.size entities – Analysing the IASB Exposure Draft*, CPA Journal, Vol. 77, No. 10, pp. 38-40;
136. Everett, J., Neu, D. and Rahaman, A., 2007, *Accounting and the global fight against corruption*, Accounting, Organizations and Society, vol. 32, pp. 513–542;
137. Fagbemi, T., Uadiale, O. and Abdurafiu, N., 2010, *The ethics of tax evasion: Perceptual evidence from Nigeria*, European Journal of Social Science, vol. 17, no. 3, pp. 360-371;
138. Francis, J., Schipper, K. and Vincent, L., 2002, *Earnings announcements and competing information*, Journal of Accounting and Economics, vol. 33, pp. 313–342;

139. Francis, J., Khurana, I. and Pereira, R., 2003, *The role of accounting and auditing in corporate governance and the development of financial markets around the world*, Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics, vol. 10, pp.1–30;
140. Fekete, Sz., Damagum, Y.M., Mustață, R., Mătiș, D. and Popa, I., 2008, *Explaining accounting policy choices of SMEs. Empirical research on the evaluation methods*, working paper presented in the conference 3rd Audit and Accounting Convergence 2008 Annual Conference (Cluj-Napoca, Babes-Bolyai University);
141. Givoly, D. and Hayn, C., 2000, *The changing time-series properties of earnings, cash flows and accruals: has financial reporting become more conservative?*, Journal of Accounting and Economics, vol. 29, pp. 287–320;
142. Gîrbina, M. *Principalele diferențe dintre prevederile reglementărilor contabile naționale și cele ale referențialului internațional (OMFP nr. 3055/2009 versus IFRS)*, Economistul nr. 16, București, 2011;
143. Graham, J.R., Michaely, R. and Roberts, M. (2003), *Do price discreteness and transaction costs affect stock returns? Comparing ex-dividend pricing before and after decimalization*, Journal of Finance, vol. 58, pp. 2613–2637;
144. Groșanu A., Răchișan P. R., Berinde S. R., *Study regarding the influence of Romanian accounting regulations on creative accounting techniques*, Analele Universității din Oradea –Științe Economice, 2011;
145. Guenther, D.A. and Young, D., 2000, *The association between financial accounting measures and real economic activity: a multinational study*, Journal of Accounting and Economics, vol. 29, no. 1, pp. 53-72;
146. Hanlon, M. and Maydew, E., 2009, *Book-tax conformity: implications for multinational firms*, National Tax Journal no. 62, 127-153;
147. Hassan, M.K., 2008, *Financial accounting regulations and organizational change: a Habermasian perspective*, Journal of Accounting and Organizational Change, vol. 4, issue 3, pp. 289-317;
148. Holthausen, R.W. and Leftwich, R.W., 1983, *The Economic Consequences of Accounting Choice*, 5 J. ACCT. & ECON. No. 77, pp. 84-88;

149. Holtzman, Y., 2007, *Challenges in achieving transparency, simplicity and administering of the United States tax code*, Journal of Management Development, vol. 26, no. 5, pp. 418-427;
150. Hong, Q. and Smart, M., 2011, *In praise of tax havens: International tax planning and foreign direct investment*, European Economic Review, vol 54, pp. 82-95;
157. Ionașcu, M., *Profesia contabilă, mediul de afaceri și societatea: o perspectivă postmodernă*, Congresul al XVI-lea al profesiei contabile din România – „Profesia contabilă și Globalizarea”, București, 15-16 septembrie, 2006;
158. Isărescu, M., 2009, *Nouă lecții din actuala criză financiară*, Revista Audit Financiar, 6, pag. 3-7;
159. King, N., Beattie, A., Cristescu, A.M. and Weetman, P., 2001, *Developing accounting and audit in a transition economy: the Romanian experience*, European Accounting Review, vol. 10, no. 1, pp. 149-171;
160. Kousenidis, D., Ladas A. and Negakis, C., 2009, *Value relevance of conservative and non-conservative accounting information*, The International Journal of Accounting, vol. 44, pp. 219–238;
161. Lambert C., Sponem, S., *Corporate governance and profit manipulation: a French field study*, Critical Perspective on Accounting, 16(6), 2005, pag. 717-748;
162. Leuz, C., Nanda, D. and Wysocki, P., 2003, *Earning management and investor protection: an international comparison*, Journal of Financial Economics, vol. 69, pp. 505-527;
163. Lev, B. and Nissim, D., 2004, *Taxable Income, future earnings, and equity values*, The Accounting Review, vol. 79, pp. 1039–1074;
164. Malagueno, R., Albrecht, C., Ainge, C. and Stephens, N., 2010, *Accounting and corruption: A crosscountry analysis*, Journal of Money Laundering Control, vol. 13, no. 4, pp. 372-393;
165. Manolescu, M., 1993, *Reforma sistemului de contabilitate din România: necesitate, obiective, conținut*, Revista de finanțe, credit, contabilitate, nr.3/1993;
166. Mățiș, D. & Mustață R., *Consolidarea situațiilor financiare între realitate și necesitate, în volumul - Congresul profesiei contabile din România: Armonizare sau Convergență în Standardele Internaționale de Contabilitate?*, Editura CECCAR, București, 2004;

167. Mătiș D., 2001, *Armonizarea contabilității românești cu directivele europene și cu standardele internaționale de contabilitate*, *Probleme actuale ale gândirii, științei și practicii economico-sociale*, vol. IV, pp. 45-59, Editura Ecoexpert, Cluj-Napoca;
168. Menon, K., Schwartz K.B., *An empirical investigation of audit qualification decisions in the presence of going concern uncertainties*, în *Contemporary Accounting Research*, 3 (2), 1987, pp. 302-315;
169. Mitchell, A., Sikka, P. and Willmott, P., 1998, *Sweeping it under the carpet: the role of accountancy firms in moneylaundering*, *Accounting, Organizations and Society*, 23, pp. 589–607;
170. Momani, M.A. & Obeidat, M.I., 2013, *The effect of auditors ethics on their detection of creative accounting practices: a field study*, *International Journal of Business and Management*, 8(13), 118- 135;
171. Mulford Ch., Comiskey E., *The financial numbers game: detecting creative accounting practices*, Wiley, New York, 2002;
172. Mulford C., Comiskey E., *Financial Warnings*, John Wiley& Sons, New York, 1996;
173. Neculai Andrei, *Modele de optimizare vs. Modele de simulare și econometrice*, online la <http://camo.ici.ro/neculai/optsimsec.pdf>, p. 7, accesat la 12.02.2015;
174. Nețoiu, Maria Lavinia, *Controlul riscului de credit*, *The Journal of the Faculty of Economics*, Craiova, 2005, p.35
175. Nobes, C. and Roberts, A., 2000, *Towards a Unifying Model of Systems of Law, Corporate Financing Accounting and Corporate Governance*, *Australian Accounting Review*, vol. 10, no. 1;
176. Otusanya, O.J., 2011, *The role of multinational companies in tax evasion and tax avoidance: The Case of Nigeria*, *Critical Perspectives on Accounting*, vol. 22, pp. 316-332;
177. Pătroi, D. - *Tehnicile de contabilitate creativă ca suport material al unor infracțiuni economice*, *Revista finanțe publice și contabilitate*, v. 17, nr. 5, 2006;
178. Pope, P. and Walker, M., 1999, *International differences in the timeliness, conservatism, and classification of earnings*, *Journal of Accounting Research*, vol. 37, pp. 53–99;
179. Ramaswamy, V., 2005, *Corporate Governance and the Forensic Accountant*, *The CPA Journal*, vol 75, no 3, pg 68-70;

180. Richard J. Leo, *Xerox 2000: From Survival to Opportunity*, Quality Progress, 1996, Vol. 29, Iss. 3, p. 65.
181. Richardson, G., 2008, *The relationship between culture and tax evasion across countries: Additional evidence and extensions*, Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 17, pp. 67–78;
182. Rin, M., Di Giacomo, M. and Sembenelli, A., 2011, *Entrepreneurship, Firm Entry and the Taxation of Corporate Income: Income from Europe*, Journal of Public Economics, vol. 95, issues 9-10, pp. 1048- 1066;
183. Roslender, R. and Dillard, J.F., 2003, *Reflections on the Interdisciplinary Perspectives, on Accounting Project*, Critical Perspectives on Accounting, vol. 14, no. 3, pp. 325–351;
184. Smith, M., *Financial Flatulence*, Australian CPA, Volume 74, Number 1, 2004, pag. 50-53;
185. Sikka, P. and Willmott, H., 2010, *The dark side of transfer pricing: Its role in tax avoidance and wealth retentiveness*, Critical Perspectives on Accounting, vol 21, pp. 342-356;
186. Sikka, P. and Hampton, P., 2005, *The role of accountancy firms in tax avoidance: Some evidence and issues*, Accounting Forum, vol. 29, pp. 325–343;
187. Smith T., *Accounting for Growth: Stripping the Camouflage from Company Accounts*, Century Business Publications, Londra, 1992;
188. Solomons, D., 1961, *Economic and Accounting Concepts of Income*, *Accounting Review*, Vol. XXXVI, pp. 374-83, Reprinted in R.H. Parker and G.C. Harcourt (eds.) *Readings in the Concept and Measurement of Income*, Cambridge University Press;
189. Spitzeck, H. and Hansen, E.G., 2010, *Stakeholder governance, how stakeholders influence corporate decision making*. *Corporate Governance*, vol. 10 issue 4, pp. 378-391;
190. Thomas C.W., *The rise and Fall of Enron*, Journal of Accountancy, vol. 193, Iss. 4, New York, 2002;
191. Vladu A.B, Groșanu A., *Some Insights Regarding Creative Accounting In Romanian Accounting Environment - Regulators, Financial Auditors And Professional Bodies Opinion*. *Analele Universității din Oradea- Științe Economice*, 2011, pg 661-668;

192. Vyas, A.H., Ambadkar, R. & Bhargave, J., 2015, *True and fair view: a fact or illusion in the world of creative accounting*, International Journal of Multidisciplinary and Current Research, 3, May/June, 572-575;
193. Wokukwu, K., 2015. *Creative accounting: unethical accounting and financial practices designed to boost earnings and to meet financial market expectations*, Journal of Business & Economics Policy, 2(1) March, 39-50;
194. Wills, D., *Perceptions of Company Performance: A Study of Impression Management*, Working paper, University of Tasmania, 2008;
195. Yuthas, K., Rogers, R. and Dillard, J., *Communicative action and corporate annual reports*, Journal of Business Ethics, Volume 41, Number 1, 2002, pag. 141-157;
196. Tabără Neculai, Dicu Roxana Manuela, *Indicatori de performanță în contextul reglementărilor contabile internaționale*, în Proceedings Universitatea Danubius Constanța, vol. 2, 2007, pp. 338-374;
197. Todea Nicolae, Ioana Dorin, Udristioiu Anca, *Calitatea informației contabile suport al deciziei manageriale*, în Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, Seria Economie, Nr. 3/2011, pp. 153-158;
198. Todea Nicolae, Stanciu Ionela, *Auditor liability in period of financial crisis*, Annales Universitatis Apulensis nr. 11/2009;
199. Todea Nicolae, Călean Ioana, *Relevanța informațiilor financiar-contabile*, Revista Audit Financiar, nr. 4/2011;
200. Todea Nicolae, Joldoș Ana-Maria, Stanciu Ionela, *Influența ajustărilor propuse de auditorul financiar independent asupra opiniei exprimate în raportul de audit*, Revista Audit Financiar, nr. 7, 2011, p. 21-26;
201. Todea Nicolae, Udrea Ana Maria, Cioca Ionela Cornelia, *Effects of the Fair Value on the Entity's Financial Position and Assets*, Ovidius University Annals Economic Sciences Series, vol. XIII, issue 1, 2013, p.1524-1529;
202. Walker, D.I., 2007, *Unpacking Backdating: Economic Analysis and Observations on the Stock Option Scandal*, Boston University Law Review, vol. 87, issue 1, pp. 2-58
203. Watts, R.L., 2003a, *Conservatism in accounting part I: Explanations and implications*, Accounting Horizons, vol. 17, pp. 207–221;

204. Watts, R.L., 2003b, *Conservatism in accounting, Part II: Evidence and research opportunities*. *Accounting Horizons*, vol. 17, pp. 287–301.

Acte normative

205. Codul etic al profesionistilor contabili, Editura Irecson, Bucuresti, 2010;
206. IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, lege actualizată pentru anul 2012 prin Regulamentul Uniunii Europene nr. 475/05.05.2012;
207. Legea nr. 42/1995, pentru aprobarea O.G. nr. 65/1994, privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, publicată în M.O. nr. 103/1995;
208. Legea contabilității nr. 82/1991 publicată în M.O nr. 265/1991 republicată cu toate modificările și completările în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18.06.2008 și actualizată cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 37 din 2 iunie 2011;
209. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice Nr. 1802/ 2014 pentru aprobarea reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;
210. Regulamentul de aplicare al Lg 82/1991 aprobat prin H.G. nr. 704/1993;
211. Regulament BNR nr.3/2009 – Monitorul Oficial 200/2009;
212. Regulament BNR nr. 17/2012 Monitorul Oficial 855/2012, intrare în vigoare la 18.12.2012, Regulament privind unele condiții de creditare;
213. Regulament BNR nr. 6/2018 Monitorul Oficial 950/2018, intrare în vigoare la 9.11.2018, Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare.

Baze de date și resurse electronice

214. <http://www.oecd.org>
215. www.accounting.com.21
216. www.revista.cafr.ro
217. www.ceccar.ro
218. <http://www.jstor.org>

219. <http://link.springer.com/>
220. www.amis.ase.ro
221. <http://www.emeraldinsight.com/>
222. www.biblioteca.uma.es
223. www.oatd.org
224. <http://www.oecd.org>
225. www.sciencedirect.com
226. www.editurarosetti.ro/online
227. www.accountingeducation.com
228. <http://www.washingtonpost.com>
229. <http://doingbusiness.ro>
230. <http://en.wikipedia.org>
231. <http://rocg.ro/pentru-companii/ce-este-guvernanta-corporativa> accesat la 01.04.2017
232. <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro>
233. <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ccmi-opinions.15871>
234. <https://ro.talkingofmoney.com/5-lessons-from-world-s-biggest-bankruptcies> accesat la 02.01.2017
235. www.ase.ro
236. www.bnr.ro
237. www.mfinante.ro
238. www.scribd.ro
239. <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>
240. <http://www.worldwide-tax.com>
241. www.economist.com.
242. www.moficial.ro